

Financial Risk&Regulation

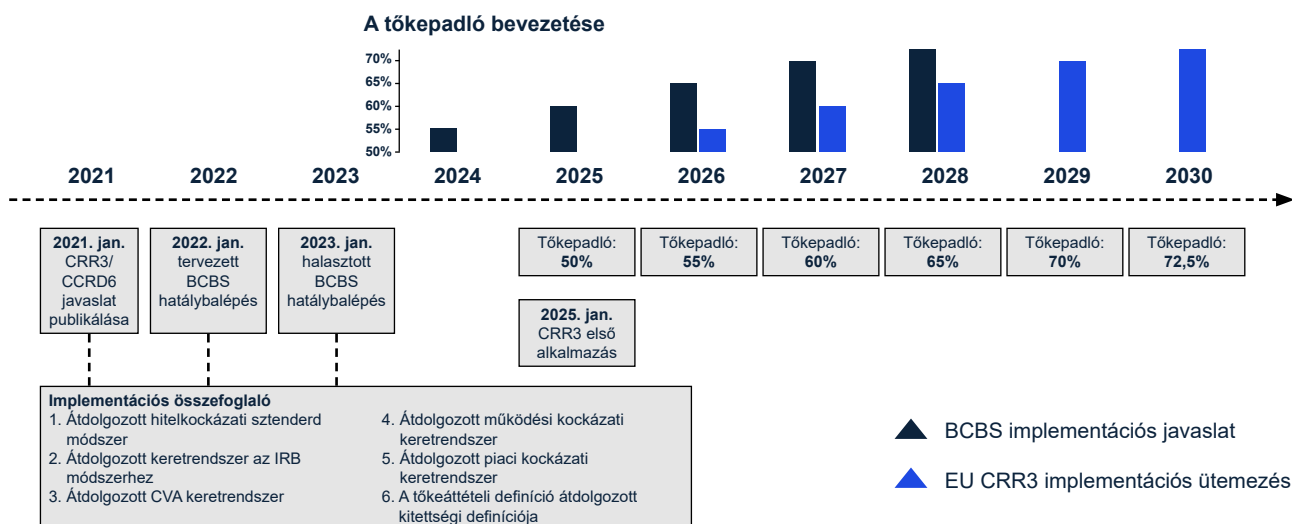
Bázel III véglegesítés – A CRR3 elfogadása még várat magára

Hírlevél – 2022. szeptember

Immáron majdnem egy év telt el azóta, hogy az Európai Bizottság közzétette a 2021-es banki csomagját, amely a [CRR3](#) és a [CRD6](#) javaslattal a Bázel III utolsó jelentős implementációs fázisába ért. Az eltelt időben a jogalkotók dolgoztak a végső jogszabályi anyagon, és az EKB és ECON Bizottság is részletes véleményt adott ki, amely jól rávilágít a még kérdéses jogszabályi pontokra. Ezek elsősorban a tőkepadlót, hitelkockázati keretrendszer egyes részeit, a működési kockázati veszteségadatok figyelembe vételét, és a piaci kockázatok Bizottság általi szabályozottságát érintik. Jelen hírlevelünkben ezeket a véleményeket ismertetjük. A tervezett szabályozói változások részleteiről legutóbb a [2021. novemberben](#) írtunk, de korábban a [2021. januári](#) és a [2020. szeptemberi](#) hírlevelünkben is foglalkoztunk már a témával.

Az EU-s bevezetés lassabb a vártnál

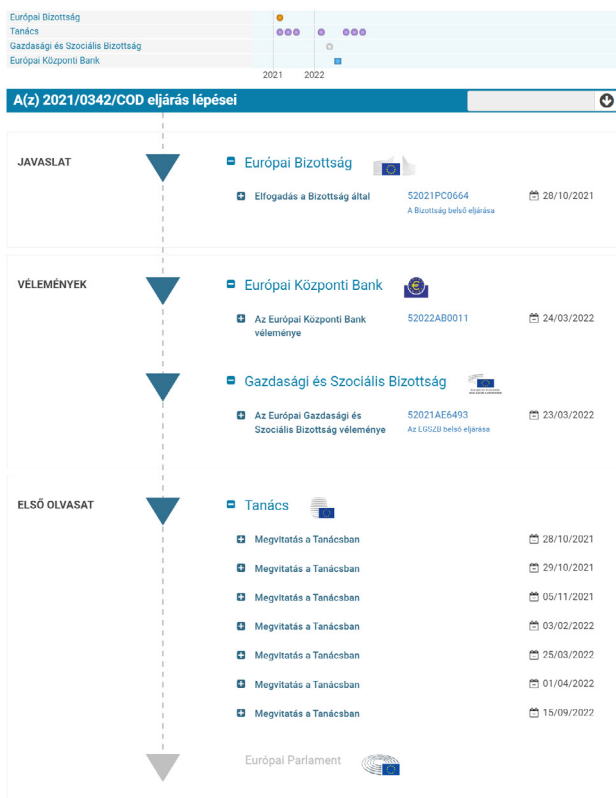
A bevezetéshez vezető út azonban eddig korántsem volt gyors, hiszen a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) tervezett kezdeti implementációs dátumát először egy évvel, 2023. január 1-re halasztotta a világjárvány következtében. Az EU-s implementációs jogszabálytervezet is később készült el a vártnál, így a csomag nagyrészt 2025. január 1-től lenne alkalmazandó, de számos esetben további öt évre, 2030. január 1-ig átmeneti és könnyített szabályoknak kell megfelelni. Így ez a bevezetési ütemterv jól illeszkedik a korábbi bázeli implementációknál megszokott joghatósági szintű és EU-s jogalkotási folyamatokhoz, amely az alábbi ábrán is látható.

A Bázeli III véglegesítési csomag célja, hogy megerősítse a szektor ellenállóképességét a jövőbeli válságokkal szemben, így fókuszra helyezi a tőkekövetelményekre koncentrált, a részletszabályai pedig kiválóan tudtak finomodni az előző reformcsomag friss visszajelzéseiből, köszönhetően annak, hogy a banki kockázatkezelési keretrendszerek éles próbán mentek keresztül a covid-válság során.

A javaslat megjelenése után az EKB és a Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága (ECON Bizottság) is kifejezte álláspontját a módosításokkal kapcsolatban. 2022 tavaszán az EKB kiadta a [CRR](#) és [CRD](#) véleményét, míg az [ECON Bizottság](#) csak a CRR módosítás kapcsán fogalmazott meg nyilvános álláspontot.

A jogalkotási folyamat aktuális státuszát az alábbi ábrák mutatják be vizuálisan.

1. ábra CRR módosítási folyamat eddig megtörtént lépései

2. ábra CRD módosítási folyamat eddig megtörtént lépései

Az EKB véleménye

Tőkepadló (output floor)

A tőkepadlóra vonatkozó javaslat több elemét kiemelte az EKB a véleményében, amely szerint a mostani javaslatok a bázeli sztenderdekben meghatározottaknál alacsonyabb kockázati súlyokhoz vezetnek bizonyos területeken, beleértve az alacsony múltbeli veszteséggel járó lakóingatlan-kitettségeket, a nem minősített vállalatokkal szembeni kitettségeket és a derivatív kitettségekhez kapcsolódó partnerkockázatot.

Az EKB támogatja az egységes strukturájú megközelítés lehetőségét, amelynek megfelelően a bankok csak egyféleképpen mérhetik a kockázattal súlyozott eszközeiket. Nem ért egyet azonban az Európai Bizottság által javasolt újraelosztási mechanizmussal, amelyet a több országban működő bankcsoportoknak kellene alkalmazni. Az EKB meglátása alapján ez a mechanizmus arra ösztönözheti a bankcsoportokat, hogy átszervezzék tevékenységeiket annak érdekében, hogy minimálisra csökkentsék a tőkepadlót. Ez negatív hatással lehet a szervezeti struktúrák eltolódása vagy a kevésbé hatékony kockázatkezelés miatt, és több tőkét fagyaszthat be helyi szinten, ami ellentétes a pénzügyi integrációhoz szükséges szabad tőke mozgás célkitűzésével. Az EKB inkább azt a megoldást támogatná, hogy csak a konszolidáció legfelsőbb szintjén legyen a tőkepadló alkalmazva.

Hitelkockázati keretrendszer

Az EKB szerint sztenderd módszer számos új eltérést tartalmaz a végleges bázeli szabványoktól, amelyek néhány meglévő eltéréssel együtt (például a KKV-k esetében) csökkenthetik az új sztenderd módszer konzisztenciáját és biztonságát, illetve bizonyos kockázatokat fedezetlenül hagynak.

Az EKB azt javasolja, hogy a társjogalkotók is értékeljék újra a jelenlegi eltéréseket, különös figyelmet fordítva a speciális hitelezési kitettségekkel, részvénykitettségekkel, lakossági kitettséggel és az ingatlanal fedezett kitettségek fedezetértékelésének módszereire.

Működési kockázatok

Az EKB nem ért egyet azzal a döntéssel, hogy az Európai Bizottság javaslata nem teszi lehetővé a múltbeli veszteségek elismerését a működési kockázati tőkekövetelmény kiszámításakor. Az EKB szerint a veszteségek figyelembe vétele fokozná a kockázatterzékenységet és a tőkekövetelmények veszteségfedezetét, nagyobb ösztönzést nyújtva az intézményeknek működési kockázatkezelésük fejlesztésére.

Piaci és CVA kockázatok

A CRR3 javaslat lehetővé teszi az Európai Bizottság számára, hogy az új piaci kockázati keretrendszer alapján módosítsa a tőkekövetelmények kalibrálását, és két évvel elhalassza a végrehajtását. Ez csökkenő tőkekövetelményhez vezet, amely eltér bázeli sztenderdektől. Az EKB e hatáskörök korlátozását javasolja, kiemelve a 2025-ig történő bevezetés fontosságát. A CVA kockázatok tekintetében az EKB hangsúlyozza, hogy a javaslat nem vizsgálja felül a meglévő mentességeket, amely prudenciális szempontból indokolatlan, mivel az intézmények fedezetlen kockázatoknak lehetnek kitéve a mentesített partnerekkel folytatott derivatív ügyletek során.

IRB-módszer

Az EKB alapvetően üdvözli az IRB módszerek változtatási javaslatait, de kiemel néhány fejlesztendő területet. Egyes fogalmak, mint az árbevétel (turnover), a „bevétel” (revenue) és az „árbevétel” (sales) nincsenek kellő mértékben tisztázva, ami inkonzisztens gyakorlatokhoz vezethet. Biztosítani kell továbbá a nemteljesítés fogalom meghatározása és a kockázati paraméterek becslése és végrehajtása közötti koherenciát, például a lakossági portfóliók esetében az üzleti és ügyfélszintű nemteljesítési fogalmak tekintetében. Továbbá a PD becslésekre is számos új követelményt vezetett be a javaslat, ahol az EKB bizonyos esetekben egyszerűsítést javasol.

III. pilléres közzétételek

Az EKB úgy véli, hogy a kis és nem összetett intézmények kvantitatív közzétételi megközelítését (amely felügyeleti jelentéseket használ a megfelelő kvantitatív nyilvános közzétételek összeállítására egy előre meghatározott leképezés alapján) mérettől és összetettségétől függetlenül minden intézményre alkalmazni lehetne az intézmények adatszolgáltatási terheinek csökkentése érdekében.

CRD vélemények

Az EKB véleménye szerint az ESG kockázatok felügyeleti eszköztárát bővíteni kell és ösztönözni a bankokat a kockázatkezelési keretrendszerük ilyen irányú fejlesztésére. A tőkepadló kapcsán üdvözli, hogy a kockázatok kettős figyelembevételének elkerülése kifejezetten szerepel a javaslatban. Az EKB kiemelte a bankok igazgatóinak és kiemelt funkciót betöltő alkalmazottainak egységes értékelésének fontosságát. Továbbá támogatja a fióktelepek szabályaival és a befolyásoló részesedések megszerzésével, az eszközök vagy kötelezettségek átruházásával, az egyesülésekkel vagy szétválásokkal kapcsolatos harmonizációt.

Európai parlamenti vélemény

Az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága (ECON Bizottság) is véleményezte a CRR3 javaslatot, az alábbi módosításokat javasolva.

- Az új 122a. cikkben a „kiváló minőségű” speciális hitelezési kitétségekre vonatkozó kedvezményes elbánás megszüntetése (80%-os csökkentett kockázati súly a nem minősített speciális hiteleknel, ha „jó minőségűnek” definiálják). Ehelyett minden kitétségre 100%-os kockázati súlyt alkalmaznának.
- 100%-os kockázati súly az 1 millió euró feletti lakossági kitétségekre a javasolt 75% helyett.
- A rövid távú hitelminősítéssel rendelkező intézményektől és társaságoktól származó kitétségek kockázati súlyának javasolt csökkentésének elutasítása. Ehelyett a tényleges értékek megmaradnának.
- Az 500 millió euró feletti éves árbevétellel rendelkező, minősítetlen vállalatok kizárása a 2032-ig tartó 65%-os kockázati súly alkalmazásáról szóló átmeneti szabályozás hatálya alól.
- A kitétség fedezeteként használt ingatlan értékének a hitelnyújtás fennálló érték fölé emelésének lehetőségének megszüntetése.
- A javaslat szerint a Bizottságnak lehetősége van a piaci kockázati tökekövetelmény szabályainak és bevezetési dátumának módosítására, az ECON Bizottság ezt nem támogatja

- Az ingatlanal fedezett kitétségekre vonatkozó átmeneti rendelkezések alkalmazásának korlátozása. Az ingatlanok rendelkeznie kell A vagy A+ energiahatékonysági minősítéssel.

Összesítés

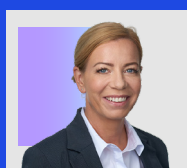
Az EKB és a parlamenti bizottság véleménye és a csomag véglegesítését kísérő viták elhúzódása a bankok felkészülésére rendelkezésre álló idő jelentős lecsökkenéséhez vezethet, amennyiben az Európai Parlament nem fogadja el rövid időn belül az Európai Bizottság javaslatát. Ezzel együtt világosan látható, hogy a Bizottságra jelentős nyomás nehezedett, mivel a Bázeli III véglegesítés bevezetése a javaslatok ismeretében várhatóan jelentős tőkehatást gyakorol egyes intézményekre, ugyanakkor a társszervezetek is számos téma esetében is eltérő véleményt fogalmaztak meg.

* * *

A nemzetközi szabályozói környezet és a hazai gyakorlat mentén az MNB is folyamatosan bővíti és pontosítja elvárásait, mely jelentősen érinti a pénzügyi szereplőit, és azok törvényi előírásoknak történő megfelelését. A KPMG szakértői készséggel állnak rendelkezésre a felügyeleti elvárások értelmezésben, implementálásában, és releváns szakmai tanácsokat nyújtanak a megfelelő gyakorlatok kialakításához.

A hírlevél készítésben részt vett: Kiss Viktor, Soltész József.

Kapcsolat:

Rakó Ágnes
partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter
associate partner
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
senior menedzser
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Soltész József
menedzser
M: +36 70 370 1766
E: jozsef.soltesz@kpmg.hu

KPMG.hu

A jelen dokumentumban ismertetett szolgáltatások közül néhány vagy mindegyik lehet, hogy nem engedélyezett a KPMG könyvvizsgálattal érintett ügyfelei, valamint azok leányvállalatai vagy kapcsolt társaságai esetében.

A jelen dokumentumban lévő információk általános jellegűek, és nem vonatkoznak egyetlen konkrét személy vagy társaság körülményeire sem. Bár törekszünk arra, hogy pontos és időszerű információkat adjunk, nem lehet garancia arra, hogy ezek az információk pontosak abban az időpontban, amikor megkapják azokat vagy arra, hogy pontosak maradnak a jövőben. Az ilyen információk alapján senkinek sem szabad intézkedéseket hozni megfelelő szakmai tanácsadás nélkül az adott helyzet alapos felmérését követően..

© 2022 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és logó a KPMG globális szervezet független tagtársaságai által licenc alapján használt védjegyek.